

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN
te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 13 OCTOBER.

Rome.

(Vervolg.)

Intusschen moet ik u melden, dat Pius IX bij dit alles als naar gewoonte eene goede gezondheid geniet. Ik bevond dat hij eenigzins vermaerd en verbleekt was, maar kalm, onderworpen in zijn lot en moedig. Hij verbergt niet, dat hij volstrekt van allen verlaten is, maar hij zegt dat hij al zijn vertrouwen in God stelt; « *Universa vice Domini, misericordia et veritas*, » al de wegen des Heeren zijn barmhartigheid en waarheid.

Er waren nogtans onderscheidene kardinalen op audientie. Zij begonnen hunne woningen te verlaten, want over dag heerscht er kalmte, hoewel die betrekkelijk is. De nacht is vol gaven voor de goedgezinde lieden. Benden van het laag gespuis doorloopen de straten, kloppen aan, en doen zich de deuren openen onder voorwendsel om zouaven te zoeken, en rooven al weg wat zij kunnen gebruiken. Soms zijn zij van een dronken soldaat vergezeld. Zij dringen de kloosters binnen, laten zich spijis en drank voorzetten en onder het uitspreken van godslasteringen worden zij beschenken. De revolutie streeft hovenal naar het karakter der goddeloosheid, der monsterachtige goddeloosheid: *Leve de hel en leve de vrijheid, weg met Christus, weg met de priesters!* Die kreten boort men herhaaldelijk, zooals ik u reeds gezegd heb.

De brug St-Angelo is door italiaansche soldaten bezet. Aan de poort van het fort houden pauselijke veteranen de wacht. In de Borgo voor de hospitalen, onder een colonnade van St-Pieter, campeeren Italianen. De wacht van het Vatikaan aan de buitenpoort bestaat uit Italianen. De bronzen poort heeft slechts eene deur geopend. Dezen morgen was op deze deur eene aankondiging geplakt, dat het museum gesloten was. Van daar de verwenschingen van de italiaansche officieren en soldaten.

De gehechtheid van het volk aan Pius IX is in het midden zijner rampspoeden toegenomen. Getrouwe Romeinen, in de meening dat hij zijn paleis verlaten zou om naar het hospitaal van den H. Geest te gaan met het doel om de gekwetsten te bezoeken, wilden zich naar het Vatikaan begeven, de paarden van het Pauselijk rijtuig uitspannen, en den Paus in triumf door de stad voeren. Ik spreek van de getrouwe Romeinen, want er zijn er ook vele, die zich verkocht hebben aan Italië. Men ziet Romeinsche prinses hun masker afwerpen en zich aan lage en schandelijke buitensporigheden overgeven. De afstammeling van Bonifacius VIII, hertog van Lermonetta, prius Cueloni, nam het voorzitterschap aan van de Giunte. Die man is blind. De prins Odescalchi zoekt gevangenen en laat hen aan zijne tafel eten. Hij zet den beroemden Hongaarschen vijn voor aan dolzinnigen, die bij het dessert toasten uitbrengen op Mazzini en hunne misdaden, afschuwelijke misdaden, verhalen; er zijn er onder hen sluipmoordenaars, die er zich op beroemen priesters om het leven te hebben gebracht. Gedurende deze feestelijkheid treedt de hertog van Fiano binnen, en Odescalchi zegt hem op ironischen toon: « morgen kom ik bij u dineeren met dit eerbiedwaardig gezelschap. »

De prins Scarra, wiens daistere afkomst bekend is, hoort de zouaven te Corsi en een officier zegt hem: « bastaard, zie mij aan, gij zult u eens in mijne tegenwoordigheid bevinden, om door mijne hand te sterven. Mijn degen zal zich over uwe daistere afkomst niet schamen, daar hij roovers heeft neergeslagen. »

Gij weet aan welke buitensporigheden men zich jegens de zouaven heeft schuldig gemaakt. Deze dappere en edele jongelingen, die de eer en de waardigheid van Rome mederoeren in hunne opgerolde wapens, hebben de stad verlaten.

Een ooggetuige van de droevige gebeurtenissen te Rome geeft ons nog onbekende bijzonderheden, die helaas! diegene, welke wij heden betreffende de wanorde, de wreedheden, waarvan de Eeuwige Stad bij de capitalatie het toneel geweest is, vermelden, maar al te zeer bevestigen. Deze schandalen komen niet op rekening van de bevolking van Rome, maar van eene hende vagebonden, die het lager achter zich mede trok, en die een inval in de stad gedaan hebben na de overgaf. 4 of 5 treinen brachten er achtervolgens in den avond nog meer aan.

Zij gaven zich over aan plundering en moord, vooral hadden zij het gemunt op de zouaven, onder welke velen de bloedige slachtoffers van dat gepaepel geworden zijn. Zij werden in den Tiber geworpen. De belgische almoeskenner van het regiment, de abt Paeps, was reeds aange-grepen om hetzelfde lot te ondergaan, en hij had slechts zijn behoud te danken aan eenige moedige

mannen, die tusschen beiden kwamen. Twee zusters van christelijke weldadigheid werden op gelijke wijze om het leven gebracht. De bagages der officieren werden geplunderd, men drong in hunne verblijven binnen om hen zelven te zoeken of om hen van alles te berooven. Des avonds werden bloedige tropheën op pieken op het Corso rondgedragen. Een beambte der Fransche ambassade kon in waarheid zeggen: het is nog erger dan het in '93 in Frankrijk was. Deze afgrijselijken hebben vier dagen achtereen geduurd en de generaal Cadorna kon nauwelijks den schijn van orde te weeg brengen.

De Piëmontese troepen zijn overigens met dezelfde kwade trouw, die zij overal aan den dag leggen, de stad binnen getrokken. Na vijf uren van strijd en bombardement, was de witte vlag geheeschen en de Pauselijke troepen wachtten op het gevolg, dat er aan de onderhandelingen zou gegeven worden, terwijl de Bersaglieri, met overtreiding van alle krijgswetten, de Porta Pia binnen drongen, op de zouaven schoten, die de wapens lieten rusten, en hen omsingelden om hen krijgsgevangen te maken.

Welk een dag voor deze ongelukkige, maar dappere zouaven! Des morgens zagen zij de krachten der vijanden voor zich, 80,000 man om 6,000 man aan te vallen, het getal der verdedigers van den Paus, die zich op de wallen van Rome bevonden. Meer dan 100 kanonstukken schoten bressen in de muren.

De Piëmontese officieren erkennen zelve, dat zij meer dan 500 man in die weinige uren verloren; de pauselijke officieren beweren, dat dit getal meer dan 1000 beloopt.

Een troost werd den zouaven geschonken. Terwijl zij, alvorens Rome te verlaten, op het St-Pietersplein defileerden in tegenwoordigheid van den generaal staf der Piëmontezen, werd er een venster geopend van het Vatikaan en men kon van verre den Paus erkennen in zijn wit kleed. Terstond verhief de kolonel Charette zijn degen naar Pius IX, en riep luidekeels *Leve de Paus!* en al zijne zouaven deden hunne wapens zinken en zich naar den beminden Vader keerende, herhaalden zij dien kreet met een ontzaglijk gevoel. Het was een bitter vaarwel, maar vol krachtig geloof en vol hoop op de toekomst.

Niet alleen de zouaven, maar ook de italiaansche troepen van den Paus hebben zich dapper van hunnen plicht gekweten. Niemand heeft daaraan te kort geschoten en geen enkel verwijt kan aan de Romeinsche bevolking toegevoegd worden, wier houding geweest is, zooals het betaamde.

Vergadering te Mechelen.

PROTESTATIE DER KATHOLIEKEN.

De overgrote zaal van het kleine Seminarie was verleden dinsdag vroegtijdig door een ontelbaar publiek, van alle kanten uit België gekomen, bezet. Het wereldlijk element overheerscht het geestelijke. Het publiek staat tot buiten voor de opene vensters. De katholieke dagbladen zijn algemeen vertegenwoordigd. Men merkt een aantal leden van Kamer en Senaat op.

Boven de estrade staat het borstbeeld van Pius IX, omringd door pauselijke en belgische vlaggen en bekroond door de pauselijke wapens.

Eenige minuten na twaalf uren treden de bisschoppen, aan wier hoofd Mgr Dechamps, de zaal binnen. Een langdurig gejuich en dikwijls herhaald, stijgt in de zaal op. Zijn aanwezig: Mgr de aartsbisschop van Mechelen, MMgrs de bisschoppen van Gent, Namen, Brugge, Luik, Mgr Anthonis, Mgr de bisschop van Calcutta en de apostolische vikaris van Buffalo (Amerika.)

Na 't gebed, door Mgr Dechamps uitgesproken wordt de zitting geopend.

Het woord is gegeven aan M. Verspeyen, verslaggever van den St-Pieterspenning. Onze eerste woorden, zegt spreker, moeten hier gericht worden aan Pius IX, aan den Vader der geloovigen « die ons in deze zaal, en in betere omstandigheden, zijnen zegen gaf, » welke woorden met een langdurig gejuich worden begroet.

Daarna leest de voortreffelijke en altijd moedige redakteur van *la Bien Public*, het aangekondigde rapport, dat getuigt van zijn krachtvollen, van zijn doorzichtigen, van zijn praktischen geest, en onder dit opzicht roept hij de ernstige aandacht op de instelling van den St-Pieterspenning, welke moet voorzien in de noodwendigheden van den H. Vader.

Als Belgen moeten wij protesteeren tegen de overrompeling van de Pauselijke Staten. Laat ons trouw blijven aan de zinspreuk: er is geen recht tegen recht! Op zijnen doortocht zullen de steunen van Rome tegen Victor-Emmanuel getuigen, en hem zeggen: Neen, die stad is niet de uwe! Die stad hoort toe aan gansch het katholicisme! En welk oed de handelwijze moge zijn der gouvernementen, onze kreet blijft: *Leve den Paus-Koning!*

Die redevoering werd op ieder oogenblik door de levendigste toejuichingen onderbroken. Het *Leve Pius IX, leve de Paus-Koning* weergalmde alom. Deze redevoering is met een buitengewoon talent geschreven en een niet minder talent voorgedragen. Eere aan M. Verspeyen! M. graaf de Villermont doet verslag over de inrichting, gezegd *œuvres pontificales*, over dezes oorsprong, ontwikkeling en voorloopig einde.

Spreker brengt hulde aan den moed der fransche, hollandsche en belgische zouaven en schandmerkt de politieke handelwijze van het italiaansche gouvernement dat, gehoorzamed aan de revolutie, alle mogelijke middelen, de meest schandelijke zelfs, te baat nam. Het verraad speelde tot in de laatste dagen eene overgrote rol, zelfs te Civita-Vecchia, waar de kommandant, volgens eenen brief, de zaak van Z. H. lafhartig verraadde.

Ook de overgaf van Rome wordt in dit verslag breedvoerig behandeld, in welk graaf de Villermont treffend het afscheid afschildert dat Paus Pius IX van zijne trouwe zouaven nam, die zich nu, ten minste voor eenigen tijd, over de gansche wereld gaan verspreiden, in afwachting van betere tijden.

Over de terugzending der pauselijke zouaven haalt spreker een feit aan, dat zeker niet heel eervol is voor den belgischen konsul van Civita-Vecchia; hij toch wilde zich om het lot der Belgen niet bekommeren — eene handelwijze, welke in de vergadering een hevig gemompel doet ontstaan. Te meer ware dit noodig geweest, daar de zouaven dikwijls op de meest barbaarsche wijze behandeld werden; zij waren opgesloten als gevangenen, zij kregen weinig of geen eten en werden meer dan eens beledigd. Van die behandeling is uitgezonderd de prefect van Rome en zijne onderhoorigen, die zich met veel onderscheiding hebben gedragen.

Een brief van luitenant Kervyn de Volkaarsbeke, die te Baguorea gevangen genomen werd met zijn detachement, geeft een droevig bewijs van de razernij welke de italiaansche troepen, vooral de Garibaldisten, bezielde tegen die mannen welke hun te Mentana eens zoo duchtig mitrailleurden! Men beledigde de overwonnenen, hetgeen wel... italiaansch is.

Men kent het getal der dooden nog niet; in gekwetsten telt België er 8, Nederland 5. Onder de dooden telt men een Marseiller, Cardet, gedood door eenen kogel aan de keel. Hij leed verschrikkelijk, maar toch bleef hij gedurende het toedienen der laatste troostmiddelen, op de knieën op zijn bed zitten. Hij was gelukkig te mogen sterven. Zijn testament luidde als volgt: dat zijn lijk moest begraven worden te Marseille en wat hij bezat in fortuin aan den H. Vader moest gegeven worden. Cardet gaf goed en bloed! Hij was voor den derden keer te Rome gekomen; in zijn land bestudeerde hij de rechten; hij ging liever 't recht verdedigen met het wapen in de hand dan dit te bestudeeren...

Ten slotte geeft M. de Villermont eenige inlichtingen over de gekwetsten en doet een nieuwen oproep aan alle katholieken, om het werk der pauselijke zouaven te blijven ondersteunen, want de afschaffing is, dat vertrouwen allen, slechts tijdelijk.

Mgr Dechamps neemt, in een diep stilzwijgen en met ontroering het woord Onze Hoogwaarde aartsbisschop leest zijne redevoering, opdat zij niet alleen, zegt hij, door de aanwezigen zal worden gehoord, maar door allen, buiten het lokaal, zal worden gelezen.

Die redevoering is grootsch als denkbeeld, krachtig in redeneering, kalm en verheven in den vollen zin des woords, en wordt nu eens met een godsdienstig stilzwijgen aangehoord, dan door langdurige toejuichingen onderbroken.

Het slot der redevoering wekt herhaalde toejuichingen op. Er licht iets profetisch in, als spreker zich richt tot den overweldiger en hem zegt met M. de Montalembert, dat gerangen of balling, Pius IX voor hem eene schrikmaar, een hinderpaal zijn zal! Nooit zal de Paus het hoofd bukken, nooit de medeplichtige van den overrompelaar worden!

Met eene diep bewogen stem roept Mgr Dechamps Pius IX aan, en er ontstaat eene geestdrift die onbeschrijfelijk is, als spreker zegt: de kinderen van België zouden gelukkig zijn, indien zij u, H. Vader, eene schuilplaats mochten aanbieden! » Hij herinnert te dezer gelegenheid den verjaardag van het afsterven van den koningin der Belgen, die, zegt Mgr., gewis met ons bidt voor het geluk van België en het herstel van den Paus!

M. Verspeyen leest het ontwerp van adres. Iedere zinsneef van dit krachtvol protest werd langdurig toegejuicht en goedgekeurd.

Mgr Dechamps vroeg, langs welken weg men dacht dit adres aan den H. Vader te doen geworden. Men besliste dat dit geschieden zou langs telegraphischen weg. Houdt de gevangenenbe-

waarder, Victor-Emmanuel, die protestatie tegen aan de poorten des Vatikans, des te erger voor hem; des te duidelijker wordt de beschuldiging, dat hij aan den Paus van Rome zijne vrijheid ontnomen heeft.

Alvorens te eindigen leest M. A. Neut eenige ingekomen stukken voor, onder anderen eenen brief, door den hoofdredacteur van 't *Breslauer-Hausblätter* aan het *Journal de Bruxelles* gericht, meldende dat de katholieken van Breslau (Pruisisch-Silesië), de katholieken van België geluk wenschen over het genomen initiatief, namelijk van te protesteeren tegen den aanslag, op het Pauselijk gezag gepleegd. Eene dergelijke protestatie, van wege de deutsche katholieken, zal plaats hebben te Fulda, den 12 dezer maand.

Nog andere brieven werden gelezen, onder anderen van verschillende katholieke kringen uit Vlaanderen, welke schriftelijk de protestatie bijtreden.

M. Dumortier stelt voor eene telegrafische depeche te zenden aan de katholieken van Fulda. Hij dringt er verder op aan, dat de katholieken van gansch Europa het voorbeeld der Belgen zouden volgen en protesteeren tegen 't gepleegde onrecht. Van het oogenblik dat de Paus de vrijheid verliest, verdwijnt de vrijheid van den katholiek in gansch Europa.

De zitting wordt gesloten onder den duizendmaal herhaalden kreet van *leve Pius IX!* door Mgr Dechamps aangeheven.

Zelden of nooit hebben wij eene schooner vergadering bijgewoond, waar de gevoelens zoo eenstemmig waren. Ja, de katholieken van België zijn tot groote opofferingen bereid en, indien het mocht wezen, dat Paus Pius IX den weg der ballingschap moest inslaan, en de gevangenschap onderstaan te hebben, dan hopen wij dat Z. H. in België, in het vreedzame Mechelen, betere en rustiger dagen zal komen afwachten!

Volgens een engelsch blad de *Pal Mall Gazette* zal de Paus weldra de kardinaalswaardigheid vergunnen aan Mgr. Dechamps, aartsbisschop van Mechelen. Z. H. zou tevens volle macht aan Mgr. Dechamps geven om de bedieningen van Opperpriester uit te oefenen gedurende de gevangenschap van Pius IX.

Wij weten, zegt *le Peuple belge*, dat het ministerie zich ernstig bezig houdt met een ontwerp van hervorming der kieswet, in den zin eener ruime uitbreiding van het stemrecht, en wel zoo breed, dat dit ontwerp het algemeen stemrecht zeer nabij zou komen. Het kabinet schijnt bereid, diegene zijner leden op te offeren, welke dit ontwerp niet zouden goedkeuren. Het schijnt dat deze hervorming aan de dagorde der Kamer zal gebracht worden, onmiddellijk na de heropening van den zitting.

De graanmarkt van Brussel was gisteren onbeduidend. De prijzen zijn niet officieel vastgesteld geworden. Er was eene kleine opslag.

Een aan den mond gekwetste fransche soldaat, te Brussel in eene ambulans opgenomen, werd door de rijke dames liefderijk verzorgd en verkwikt met fijne wijnen, krachtige vleeschsoep, gekonfijt fruit en andere kostbare lekkernijen.

De ongelukkige kon niet spreken, maar getuigde door gebaren zijne dankbaarheid. Na eenige dagen verpleging, kreeg hij 't gebruik der spraak terug en meende zijne weldoesters te verheugen met te zeggen dat hij een Belg, een jongen van Dixmude was, die in 't fransche vreemdenlegioen diende. Hij vroeg tevens nog een lekker glaasje wijn. Maar, jawel, de dames verdwenen als een rook en hij zag ze niet weder. Die edele weldoesters meenen waarschijnlijk dat ze maar moeten zorgen voor de *vriende* gekwetsten!

Oorlogsberichten.

De omsingeling der fransche hoofdstad door de deutsche troepen wordt geregeld voortgezet en de voorloopige werken ter beschieting vorderen dag aan dag. De grenaatkanonnen der fabriek Krupp, van Berlijn, die maar drie voeten lang zijn en elk schot met eene drijfkracht van 70 pond schietpoeder lossen, worden op de s-fuiten geplaatst. Een aantal dier zelfde verschrikkelijke verwoestingen zijn naar Metz gezonden.

De Duitschers schijnen op hun gemak alles gereed te willen maken, om de beschieting der forten en der stad van Parijs, volgens de regelen der kunst, maar tevens met eene ongehoorde krachtigheid ten uitvoer te brengen.

Van den anderen kant, schijnt men in de fransche hoofdstad meer en meer gerust over den uitslag der verdediging. De heer Gambetta, lid van het voorloopig fransche Staatsbewind van den weerstand, zoo men weet per luchtbol uit Parijs naar Tours gereisd, heeft, in eene nieuwe